

sopiseckej literatúre, najmä v Zborníku Filozofickej fakulty Psychologická s mnohými teoretickými štúdiami profesora Pardela. V najnovšom čase dotýkajú sa tieto štúdie najmä otázok regulácie a motivačnej štruktúry správania.

Letná súvaha nad niečo vyše 25-ročným pôsobením profesora Pardela v oblasti psychológie by nebola úplná, ak by sme nespomenuli jeho aktívnu účasť v odborných spoločnostiach, najmä Československej a Slovenskej psychologicko-školníckej spoločnosti, pedagogických radách a komisiách, redakčných radách časopisov, ako aj pri vydávaní monotematických zborníkov a prekladových monografií zo svetovej odbornej literatúry. Popri svojej organizačnej, pedagogickej, výskumnej a publikačnej činnosti prispieva teda profesor Pardel svojou aktívnou účasťou aj k zvedeniu psychologického života u nás na všetkých úsekoch jeho prejavu.

Ak z príležitosti 50-ročného životného jubilea želáme profesorovi Pardelovi veľa zdravia a ďalších životných úspechov, robíme tak pri plnej úcte k jeho doterajšej plodnej práci. Súčasne nás aj teší, že v jeho dnešnej životnej energii a vitalite, jeho postrehu a rozvážnosti, všímavom a citlivom prístupe k ľuďom máme záruku, že bude v započatých úspešne pokračovať ďalej. Veríme, že dosiahne ešte veľa pozitívnych výsledkov na poli rozvíjania psychologicko-školníckej práce, ktorá všetkými svojimi dôsledkami znamená dôležitý prínos v uspokojovaní potrieb nášho spoločenského života.

L. Maršalová

Konferencia sociálnych psychológov

V malebnom prostredí Malých Karpát sa v dňoch 5. a 6. októbra 1967 uskutočnila pracovná konferencia sociálnych psychológov na tému „Súčasný sociálnopsychologický výskum v ČSSR“, ktorú organizovalo Oddelenie sociálnej psychológie Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave, ako hlavné koordináčne pracovisko štátneho plánu bádateľského výskumu v tejto oblasti. Cieľom konferencie bolo najmä preveriť a zhodnotiť plnenie čiastkových výskumných úloh v rámci hlavnej úlohy X-18-3, ako aj posúdiť doterajší plán, skoordinať a vypracovať smernice pre ďalšie rozvíjanie sociálnopsychologických výskumov i v rámci výskumných plánov jednotlivých psychologických a iných pracovísk.

Všeobecne bola konferencia prvou formálnou a organizovanou príležitosťou nielen na to, aby sa táto oblasť bádania naplno rozvinula a dostala impulzy na riešenie konkrétnych, spoločensky významných problémov, ale aj na utvorenie patričnej organizačnej formy, ktorou by mohla byť Sekcia pre sociálnu psychológiu pri ČSPS. Na tejto organizačnej báze by participovali jednak odborní pracovníci a jednak všetci zúčastnení o túto oblasť bádania.

Program konferencie sa skladal zo 4 častí:

1. Referáty plniteľov čiastkových úloh v rámci úlohy X-18-3
2. Referáty pracovníkov mimo štátneho plánu

3. Diskusia o stave výskumov v oblasti sociálnej psychológie u nás a návrh koordináčneho plánu

4. Členská schôdza Sekcie pre sociálnu psychológiu pri ČSPS.

Dňa 5. okt. — otvoril konferenciu prof. A. Jurovský, hlavný koordinátor úlohy X-18-3, za účasti plniteľov čiastkových úloh štátneho plánu, zástupcov psychologických, pedagogických a sociologických pracovísk v ČSSR a iných účastníkov, ktorí majú záujem o prácu v sociálnopsychologickej oblasti. Prvý deň bol venovaný referátom a diskusiám o čiastkových úlohách štátneho plánu bádateľského výskumu, v ktorom boli zastúpené tieto tematické oblasti:

1. Oblasť týkajúca sa socializačných procesov detí a mládeže, zastúpená referátmi J. Marku, ktorý sa zaoberal problémami školskej adjustovanosti dieťaťa vo vzťahu k jeho kognitívnej schopnosti, ďalej referátmi prof. A. Jurovského a D. Dobrovolskej, ktoré sa týkali utvárania konkrétnych medziľudských vzťahov u mládeže a socializačných procesov vôbec. Výskumom vzťahov a výchovy v rodine sa zaoberali práce E. Šimovej a F. Bánhegyiho.
2. Z oblasti skúmania skupinových procesov predniesli referáty V. Bokorová a Z. Helus. Zameriavali sa v nich na výskum modelových skupín prevažne v laboratórnych podmienkach. Skupina pražských psychológov (Janoušek, Bokorová, Helus) sa uberá výlučne smerom experimentovania, čo možno povedať i o práci A. Riškovej, ktorá referovala o výsledkoch skúmania procesu verbálnej interakcie v malých skupinách, ako aj o práci J. Papicu, ktorý skúmal zmeny v aspiračnej úrovni v rozlične štrukturovaných skupinách.
3. Referát E. Fraenkela bol príspevkom k metodike kvantitatívneho vyjadrenia záujmov a medziľudských postojov mládeže a možno ho zaradiť do oblasti, ktorá sa zaoberá štúdiom jestvujúcich a vytvárajúcich sa medziľudských vzťahov v konkrétnych situáciách a útvaroch.

6. októbra odzneli referáty pracovníkov mimo štátneho plánu, a to referát prof. J. Čečetku o výsledkoch výskumu sociálne nevýhodných osobných čít u učňovskej mládeže, referát T. Stránskej s pokusom riešiť vzťah medzi mierou sebavedomia s dominanciou a afiliáciou u vysokoškolskej mládeže. O výsledkoch skúmania medziľudských vzťahov, spôsobe a obsahu formálnej i neformálnej komunikácie medzi robotníkmi v pracovnom procese referovala S. Paškovičová. I. Szabó sa vo svojej práci pokúsil o experimentálny prístup k objektívnemu zachyteniu vplyvu neformálneho vedúceho na skupinu u žiakov ZDŠ. Z oblasti výskumu interpersonálnych vzťahov v pracovných skupinách vychádzali referáty mjr. Adamka a E. Bidlovej.

Z referátov bolo možné získať prehľad o tom, čo a akými metódami sa v súčasnom období v sociálnopsychologickej problematike u nás robí, ukázalo sa ďalej, ako sú pokryté jednotlivé oblasti bádania jednak personálne a jednak tematicky. Ukázalo sa tiež, že v prácach, ktoré sa čiastkovými úlohami štátneho plánu, odráža sa prínos koordinácie najmä zo stránky metodologickej, v sledovaní najnovších svetových trendov a v orientácii na aktuálne spoločenské problémy, i keď nie v dostatočnej šírke. V prácach mimo plánu, aj keď im nechýbala zaangażovanosť na konkrétnych problémoch, prejavil sa do istej miery nedostatok metodologickej čistoty, čo možno pripísať najmä izolovanosti jednotlivých pracovníkov.

Uvedené bolo podkladom koordináčnej porady. Hlavný koordinátor prof. A. Jurovský na nej zhodnotil súčasný stav sociálnopsychologických výskumov, ich jednotlivé oblasti, metodické zretele a poukázal na ďalšie perspektívy rozvoja sociálnopsychologického bádania. Pokiaľ ide o hodnotenie charakteru výskumných prác, poukázal na to, že väčšina má ráz základného výskumu, pričom práce aplikačného charakteru sa vyskytujú len ojedinele. Z hľadiska rozpracovanosti výskumu hodnotil

u autorov prekonanie štádia formulácie problémov, hľadania vhodných metodických postupov a nástup štádia zbierania a spracúvania empirických faktov.

Doterajšie informácie o výskumnej práci v sociálnej psychológii predbežne neumožňujú posúdiť v plnom rozsahu jej odbornú kvalitu, no ukázala sa potreba sledovať metodické postupy a sprístupniť ju, aj keď nie je ešte hotová, vecným a kritickým pripomienkam jednak čo do koncepcie, ako i čo do jednotlivých čiastkových prístupov — a tento cieľ konferencia splnila.

Dôležitou časťou koordinačnej porady bolo zhodnotenie šírky bádania z hľadiska tematických okruhov. Poukázalo sa najmä na nepokryté oblasti, ako je napr. výskum základných sociálnopsychologických procesov, ktoré sú podkladom pre procesy vo väčších sociálnych útvaroch, najmä pokiaľ ide o sociálne učenie. Ďalšou nedostatočne pokrytou oblasťou je štúdium človeka v skupinách formálnych a neformálnych, ktoré čaká predovšetkým pracovníkov v aplikovaných oblastiach. Ďalej je to výskum spoločenských postojov a mienky, ako aj výskum pôsobenia na ľudí masovými komunikačnými prostriedkami, ktorému chýba hlavne teoretický prístup. V súvislosti s podmienkami rozvíjania výskumnej práce v oblasti sociálnej psychológie, keďže možno konštatovať evidentný záujem o túto disciplínu zo strany všetkých spoločenských zložiek i riadiacich útvarov, dá sa predpokladať značný progres a priaznivé vyhladky do budúcnosti, čo sa odrazí aj vo výskumnom pláne na rok 1968, do ktorého sa zahrnú ďalšie čiastkové úlohy, čím sa výskumný plán doplní a spresní.

Na záver konferencie bola členská schôdza Sekcie pre sociálnu psychológiu pri ČSPS, na ktorej zvolili nový výbor sekcie v tomto zložení: prof. A. Jurovský, prof. F. Hyhlík, O. Kučera, J. Janoušek, M. Šabata, S. Hermochová, I. Fišera.

Nový výbor informoval členov o pláne činnosti Sekcie na rok 1968. Plánuje sa účasť na niektorých významných podujatiach, pričom členov oboznámili s organizačnými záležitosťami v súvislosti s plánovanými akciami:

1. Účasť na zjazde ČSPS
2. Účasť na Medzinárodnom kongrese aplikovanej psychológie, ktorý bude v Amsterdame v auguste 1968
3. Účasť na medzinárodnej konferencii o sociálnej psychológii — s prevažne experimentálnym zameraním — v Prahe v októbri 1968
4. Sociometrický kongres v Prahe v septembri 1968, organizovaný Psychiatrickou klinikou UK v Prahe.

Príjemným prekvapením pre účastníkov konferencie bola výstavka najnovších kníh a časopisov z oblasti sociálnej psychológie (domácich i zahraničných), ktorú pohotovo usporiadalo Stredisko vedeckej dokumentácie (prom. knihovníčka L. Okruhlíková) Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave.

Z priebehu a výsledkov konferencie možno uzavrieť, že konferencia, ako prvé organizované podujatie československých sociálnych psychológov splnila svoj cieľ zo stránky odbornej, ako aj pokiaľ ide o nadviazanie interpersonálnych kontaktov na profesionálnej báze, aj keď v tomto smere sa veľmi výrazne prejavila potreba širšieho a hlbšieho kontaktu i na báze medzinárodnej.

T. Slovjaková